

Палей Тетяна Анатоліївна,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри міжнародних відносин
Київський національний університет
культури і мистецтв
ORCID 0000-0003-1615-8251

Огороднікова Олена Валеріївна,
магістр, факультет міжнародних відносин
Київський національний університет
культури і мистецтв
ORCID 0000-0002-7006-753X
ogorodnikovaolena@gmail.com

ПЕРЕКЛАД ТЕКСТІВ СПОРТИВНОЇ ТЕМАТИКИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА РІЗНОВИДИ

Мета дослідження. Виявити специфіку перекладу текстів спортивної тематики у контексті стилістичних особливостей відповідно до їх категоризації; проаналізувати особливості перекладу спортивної термінології. **Методологію дослідження** становить органічна сукупність описового методу, семантико-стилістичного аналізу, аналізу словникових дефініцій та перекладацького аналізу. **Наукова новизна** статті полягає у дослідженні та аналізі стилістичних особливостей перекладу тексту спортивної тематики різних стилів мовлення та виявленні специфіки перекладацької діяльності. **Висновки.** У результаті проведеного дослідження різновидів текстів спортивної тематики у контексті стилістичних особливостей відповідно до їх категоризації, виявлено специфічні особливості перекладу з англійської на українську мову, відповідно до граматичних, лексичних, стилістичних та інших характеристик. Розглянуто особливості наукового, офіційно-ділового та публіцистичного стилю і сформульовано головні завдання, принципи й методи перекладацької діяльності відповідно до стильової приналежності текстів спортивної тематики. Проаналізовано особливості спортивної термінології та виявлено пріоритетні методи перекладу.

Ключові слова: спортивна тематика, переклад, функціональні стилі мовлення, стилістичні особливості.

Палей Татьяна Анатольевна, кандидат филологических наук, доцент кафедры международных отношений, Киевский национальный университет культуры и искусств; Огородникова Елена Валерьевна, магистр, факультет международных отношений, Киевский национальный университет культуры и искусств

Перевод текстов спортивной тематики: особенности и разновидности

Цель исследования. Выявить специфику перевода текстов спортивной тематики в контексте стилистических особенностей в соответствии с их категоризации; проанализировать особенности перевода спортивной терминологии. **Методологию исследования** составляет органическая совокупность описательного метода, семантико-стилистического анализа, анализа словарных дефиниций и переводческого анализа. **Научная новизна** статьи заключается в исследовании и анализе стилистических особенностей перевода текста спортивной тематики разных стилей и выявлении специфики переводческой деятельности. **Выводы.** В результате проведенного исследования разновидностей текстов спортивной тематики в контексте стилистических особенностей в соответствии с их категоризации, выявлены специфические особенности перевода с английского на украинский язык, в соответствии с грамматическими, лексическими, стилистическими и другими характеристиками. Рассмотрены особенности научного, официально-делового и публицистического стиля и сформулированы главные задачи, принципы и методы переводческой деятельности в соответствии с стильовой принадлежностью текстов спортивной тематики. Проанализированы особенности спортивной терминологии и выявлены приоритетные методы перевода.

Ключевые слова: спортивная тематика, перевод, функциональные стили речи, стилистические особенности.

Paley Tatyana, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Department of International Relations, Kiev National University of Culture and Arts; Ogorodnikova Helena, master, Department of International Relations, Kiev University of Culture and Arts

Translation of texts of sports thematics: features and varieties

The purpose of the article. Identify the specifics of the translation of sports texts in the context of stylistic features according to their categorization; to analyze the peculiarities of the translation of sports terminology. **The methodology** of this research is an organic set of descriptive methods, semantic-stylistic analysis, analysis of vocabulary definitions and translation analysis. **Scientific novelty** of the work is the study and analysis of the stylistic features of the translation of the text of sports themes of different styles of speech and the identification of the specifics of translation activities. **Conclusions.** As a result of the study of the variety of texts of sports subjects in the context of

stylistic peculiarities according to their categorization, specific peculiarities of translation from English into Ukrainian, according to grammatical, lexical, stylistic and other characteristics were revealed. The peculiarities of scientific, official-business and journalistic style are considered, and the main tasks, principles, and methods of translation activity are formulated by the stylistic affiliation of texts of sports subjects. The features of sports terminology are analyzed, and priority methods of translation are revealed.

Key words: sports topics, translation, functional styles of speech, stylistic features.

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі масштабної популяризації фізичної культури та спорту в Україні та світі, величезної актуальності набуває всебічне висвітлення організаційних моментів, а в науковому обігу – поповнення методичного забезпечення освітнього процесу та нових досліджень і розробок з питань становлення та розвитку професійного спорту, а також удосконалення спортивної галузі. У зв'язку з цим істотно зростає необхідність забезпечення професійного та висококваліфікованого міжкультурного комунікативного процесу серед організаторів змагань, спортсменів та вболівальників. Офіційною мовою Олімпійських ігор, чемпіонатів світу, міжнародних спортивних змагань є англійська, відтак офіційна документація потребує точного, професійного перекладу. Дослідження та аналіз особливостей перекладу різних стилів спортивних текстів, у зв'язку з недостатнім вивченням та висвітленням даного питання дозволить не лише якісно поліпшити сучасний стан перекладацької діяльності у галузі фізичної культури та спорту, а й поповнити науково-теоретичну базу новітніми розробками з метою залучення до освітнього процесу.

Метою статті є виявлення специфіки перекладу англомовних текстів спортивної тематики у контексті стилістичних особливостей відповідно до їх категоризації.

Аналіз публікацій. Проблеми перекладу спортивних текстів ставали темою досліджень на розвідок таких науковців як Т. Іщенко, яка проаналізувала різні підходи до вивчення фахових мов, їх характеристик та класифікацій («Комунікативні аспекти англійської фахової мови спорту», 2011), а також найскладніші аспекти перекладу спортивних текстів та запропонувала певні рекомендації перекладачам («Деякі особливості перекладу фахових текстів спортивної тематики», 2014); О. Боровська, У. Дмитрів та І. Стифанішин («Проблеми перекладу спортивної термінології», 2008) розглядають основні питання еквівалентності перекладу спортивної термінології на тлі англійських та українських спортивних термінів; С. Зіборов («Метафори спорту в сучасній англомовній пресі», 2016) досліджує особливості функціонування спортивних метафор в сучасних англійських газетно-публіцистичних статтях; О. Алексєєв («Переклад аббревіатур і акронімів в офіційних текстах олімпійської тематики», 2013) пропонує практичні прийоми перекладів аббревіатур та акронімів в текстах офіційно-ділового стилю; Я. Писарєв («Переклад багатозначних спортивних термінів з англійської мови на російську», 2014) розглядає проблему перекладу полісемічної спортивної термінології; Н. Вишнева («Стилистические особенности перевода текстов спортивных новостей», 2015) акцентує увагу на вивченні стилістичних аспектів перекладу газетно-публіцистичного тексту спортивної тематики. Проте, подібних досліджень, з урахуванням величезної сфери охоплення матеріалу, нажалі замало, що й зумовлює актуальність дослідження.

Виклад основного матеріалу. Як складова загальної культури суспільства, фізична культура в Україні на сучасному етапі знаходиться у стані активного розвитку та масової популяризації серед населення, хоча, звичайно має певні організаційні особливості й проблеми, вирішення яких відбувається як з боку держави, так і з боку спілок та організацій різних форм власності. Ініціюючи активізацію реформування та розвитку спортивної галузі, Верховна рада України ухвалила низку законів, які визначають сферами впровадження фізичної культури виробничу, навчально-виховну та соціально-побутову; і з поміж іншого передбачають створення державою належних умов для «підготовки наукових та викладацьких кадрів, розвитку наукових досліджень у галузі фізичної культури та стимулює впровадження їх у суспільну практику» [6] та участь у міжнародній діяльності.

У рамках нашого дослідження акцентуємо увагу у першу чергу на необхідності забезпечення професійного та висококваліфікованого міжкультурного комунікативного процесу (організатори змагань, спортсмени, вболівальники), залучення до наукового обігу навчально-методичних рекомендацій, наукових програм та науково-публіцистичної літератури з метою поліпшення освітнього та інформаційного процесу у галузі фізичної культури та спорту. Безумовно, постає питання про забезпечення високого рівня перекладацької діяльності будь-якої класифікації, проте, відповідно до обраної теми, предметом дослідження якої є письмовий переклад письмового тексту спортивної тематики, вважаємо за доцільне провести аналіз стилістичних особливостей перекладу спортивного тексту різних стилів мовлення та виявленні специфіки перекладацької діяльності у кожному з них.

Варто зазначити, що ані жанрові види, ані стилістичні особливості тексту, не впливають на головну мету перекладацької діяльності, що передбачає цілісну (збереження єдності змісту і форми на новій мовній основі), достовірну й точну (рівноцінність передачі інформації) передачу змісту оригіналу з дотриманням стилістичних та емоційних особливостей авторського стилю засобами іншої мови. Проте, своєрідність функціональних стилів мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний, конфесійний, епістолярний) передбачає використання перекладачем певних методів.

Відповідно до специфіки спортивної тематики, діяльність перекладача у межах письмового перекладу письмового тексту, передбачає головним чином роботу з текстами наукового (методичні рекомендації щодо організації та змісту вивчення фізичної культури, навчально-методичне забезпечення – підручники, посібники, робочі програми), офіційно-ділового (законодавча та нормативна спортивна документація, правила, регламент та протоколи змагань) та публіцистичного стилю (газетно-журнальні тексти: інтерв'ю з представниками спортивних федерацій та комітетів, відомими спортсменами та тренерами; статті присвячені історії окремих видів спорту, спортивним заходам та змаганням, діяльності спортивних організацій, клубів, команд, проблеми фінансування чи забезпечення спортивним обладнанням тощо).

Аналізуючи текстологічні аспекти перекладів фахових текстів спортивної тематики, Т. Іщенко акцентує на граматичних, лексичних, стилістичних та інших відмінних характеристиках між текстами мовою оригіналу та перекладу, що найбільш помітно при роботі з науковим – «наявність вторинної експресивної функції в англійському науковому тексті та повна її відсутність в українському» та газетно-журнальним стилем «значна частка прагматичної адаптації з урахуванням прагматики реципієнта тексту» [8, 266]. Переклад текстів спортивної тематики офіційно-ділового стилю має власні особливості, серед яких засоби вираження модальності (стилістичні та прагматичні характеристики) та синтаксичні розбіжності.

М. Брандес [6, 204], досліджуючи специфіку газетно-публіцистичного стилю у контексті стилістичного аналізу, зазначав, що на відміну від офіційно-ділового стилю, газетно-публіцистичний, у рамках системи масової комунікації, в якій йому відведена інформативна та пропагандистсько-агітаційна функції, індивідуалізовано відповідно до вікових, ідеологічних та соціальних груп людей, що й зумовлює певну експресивність та емоційність, конкретизованих у відповідних мовних жанрах. На його думку, ціннісне ставлення до викладених фактів в газетно-журнальних публікаціях виражено не у підтесті, як наприклад в художніх творах, а безпосередньо у тексті.

М. Сердобінцев [11, 61–71], вивчаючи стильову структуру газетного тексту, характеризує її головні риси – документалізм, стриманість та офіційність, певна узагальненість, наступним чином: документально-фактологічна точність вираження, що проявляється у використанні термінів, обмеженні метафоризації термінів, широкому використанню професіоналізмів; застосуванні іменного характеру мови та своєрідності фразеології з метою підсилити увагу до значимих фактів; абстрагованість та понятійність викладу матеріалу як підсумок аналітичності та фактографічності.

Відтак, у контексті лексичних особливостей перекладу публіцистичного тексту спортивної тематики, варто звернути увагу на аспекти в яких наявні лексико-семантичні та структурні відмінності між мовою оригіналу і перекладу, що вимагає перебудови структури синтаксису речення або застосування лексико-семантичних трансформацій, насамперед: назви, слова які мають два або більше значень, аббревіатури, неологізми, образна фразеологія та терміни. Певні труднощі викликає також переклад кліше та розмовних лексичних елементів.

Серед семантично-стилістичних особливостей газетно-публіцистичного тексту варто зацентувати увагу на перекладі епітетів, які у кожній окремій статті мають власну суб'єктивну оціночність; метафор; стилістичних порівнянь (створення образу за рахунок співставлення одного об'єкта з іншим, виражене дієсловами *seems, resembles, looks like*, а також порівняльними зворотами або підрядними порівняльними зворотами); метонімії (заміні одного слова іншим, суміжним за сенсом, що здійснюється на основі простових, часових або логічних зв'язків); образні вирази та алузії.

Велика кількість невластивих іншим стилям лексичних поєднань та образне вживання слів (метонімії та метафори) у газетно-публіцистичному стилі викликають певні труднощі перекладу текстів спортивної тематики, які полягають у відмінностях між метафоричними системами та відсутності у мові перекладу характерних для мови оригіналу метафоричних образів. М. Антонівська [2, 20] акцентує на доцільності застосування традиційного для теорії та практики перекладу розмежування метафор, адже від цього залежать особливості їх перекладу. Відтак, при перекладі конвенціональних метафор доцільно знайти загальноживаний аналог в мові перекладу, а при перекладі авторських метафор – намагатися робити його максимально наближеним до мови оригіналу. Аналізуючи найпоширеніші класифікації метафор та способи їх

перекладу, авторка зазначає, що головною умовою все ж лишається розуміння її лексико-семантичного та експресивно-оцінного наповнення, а превалюючим принципом – збереження аналогічного метафоричного образу, який у процентному відношенні становить 80 %, тоді як принцип перефразування та заміна еквівалентної метафори у мові перекладу – 15 та 5 % відповідно.

Варто зазначити, що використання семантичної структури та стилістичних прийомів у газетних статтях на спортивну тематику зустрічаються не лише безпосередньо у тексті, а й найчастіше в заголовних комплексах, що складаються з максимально стислих, лаконічних фраз без залучення семантично другорядних елементів, проте нерідко із використанням метафор, алюзій, цитат, алегорій та алітерацій, що передають певну інформацію про зміст, авторське ставлення до предмета мовлення, а також тональність тексту.

Наголосимо, що перекладати заголовок статті чи тексту доцільно лише після ретельного перекладу та осмислення загального матеріалу з позиції його комунікативної інтенції.

Серед метафор, які С. Зіборов [7, 22] класифікуючи відповідно до функціонального використання у тексті поділяє на номінативні, декоративні, оціночні та пояснювальні, у заголовних комплексах та текстовому матеріалі публіцистичного стилю спортивної тематики найчастіше використовуються наступні: clean shooting (чиста стрільба), bitter rival (лютий суперник), record production (рекордні показники), a one-sided game (гра в одні ворота), sad blow (прикрый удар), to put on a big push (зробити значний відрив), to get a deadwood on smb (безперечна перевага), long odds (незначні шанси), on the ropes (у слабкій позиції), to carry the ball (активно діяти), to play hardball (займати жорстку позицію), a ballpark figure (приблизна цифра), to beat smb to the punch (випередити, обійти), a blow by blow account (докладний звіт), a sucker punch (удар), checkmate (поразка, крах), stalemate (безвихідне положення), striking statistic (шокуюча статистика), the fruit (результат), iron will (залізна воля), inch-perfect pass (філігранний пас), the heart of the team (серце команди), a trade-mark kick (фірмовий удар), a level playing field (гра на рівних, єдині правила гри), a kickoff (відкриття, старт), to hit the bull's eye (влучити в ціль), to be neck and neck (йти ніздря в ніздрю).

О. Комар [9], аналізуючи заголовні комплекси спортивних англомовних видань, наводить приклади алегоричного перенесення значення з одного поняття на інше – «Europe, beware of rhinos and hippos» (заголовок статті про футбольний матч); конверсії – «Swing and a miss», де swing і miss – це іменники, утворені від дієслів; скорочення слів та назв – «Punched Cards or D'backs today?», де скорочення – це назви команд Cardinals та Diamondbacks.

Специфіка перекладацької діяльності спортивної термінології передбачає дотримання однакових методів при роботі з текстовими матеріалами будь-якого стилю, хоча варто зазначити, що специфіка спортивної журналістики передбачає використання у текстах великої кількості специфічних спортивних термінів, що не розтлумачуються і не пояснюються, не дивлячись на те, що розуміння змісту наукової чи газетної публікації таким чином лишається доступним лише певному колу читачів – фахівцям, які безпосередньо працюють у спортивній галузі або у зв'язку з професійною необхідністю (журналісти, коментатори) чи власними уподобаннями (вболівальники) тісно пов'язані з нею. Важливим чинником при перекладі спортивних термінів є оновлення перекладачем власної словникової бази, оскільки розвиток і впровадження нових термінологічних понять відбувається безперервно, відповідно до виникнення нових видів спорту та змін термінології у фізичній культурі.

Специфіка англійської спортивної термінології полягає у першу чергу в тому, що формувалася вона під впливом багатьох мов, тобто маємо розрізняти запозичені та незапозичені (сформовані методом аффіксації) терміни, наявність жаргонних та сленгових слів та виразів (характерно для бейсболу та крикету), наявність термінів які мають кілька значень і використовуються у різних видах спорту, скорочень (спортивні організації і чемпіонати назви яких зазвичай складають три чи більше слова).

Саме переклад скорочень у спортивній термінології, найуживаніші види яких – аббревіатури, акроніми та літерні терміни, потребує залучення певних методів. О.Алексєєв [1, 75] акцентує на доречності при перекладі аббревіатур, за умови якщо в неї не має сталого еквіваленту в мові перекладу, перекладати лише приховане значення: аббревіатура IBU (International Biathlon Union) – «Міжнародна Спілка Біатлоністів», зазначаючи, що допускається залишати загальновідомі аббревіатури без перекладу (IOC – International Olympic Committee).

Деякі дослідники пропонують розділяти спортивні терміни на три групи: загальноновживані слова, що отримали спеціальне значення у контексті спортивних міроприємств; загальноспортивні терміни, що існують у терміносистемах двох або більше видів спорту і мають спеціальне значення, істотно відмінне від загальноновживаних, або невластиві загальнолітературній мові лексеми; терміни, що застосовуються безпосередньо в одному виді спорту.

Проте, Є. Гурєєва [5, 115] пропонує власний поділ спортивних термінів за наступними тематичними групами: назви видів (acrobatics, aerobics, alpinism, archery, arm wrestling, athletics, auto cross-country, baseball, basketball, biathlon, boat racing, boxing, checkers, cross-country, cross-country skiing, cycle racing, football, golf, gymnastics, hockey, horse racing, hurdling, javelin throwing, judo, karate, marathon race, mountaineering, parachute jumping, pentathlon, polo, race, rally, relay-race, shaping, shooting, skating, skiing, struggle, sumo, surfing, swimming, tennis, valley-ball, walking, windsurfing) та підвидів спорту (pursuit, mass start, individual race, sprint, relay в біатлоні); найменування діячів спорту (driver, marshal, referee; classic style skier, freestyle skier; pitcher, batter, catcher, goaltender); назви техніко-технічних прийомів (tactic, technique, overtake, braking, shooting); назви спортивних снарядів (javelin, muffler, shot, stick, weight); назви транспортних засобів (bicycle, canoe, ski); назви порушень та штрафних заходів (penalty); назви місця діяльності, зон та кордонів (tennis court, stade velodrome, the blue line); назви видів змагань та їх частин (tournament, championship, inning, overtime, play off); назви амуніції (trapper, flipper, headgear); назви міри, величин та статистичних категорій (gol); назви якостей спортсменів (endurance, sharpshooting, plasticity); назви способів та результатів підготовки спортсменів до змагань (training, warming up, stretching); назви спортивних об'єднань (team, league); назви звань та розрядів (master of sports, first-class sportsman, merited coach); суддівські терміни контролю на змаганнях («box!», «out!», «ball!»).

Переклад багатозначних спортивних термінів викликає певні складнощі, адже окрім того, що вони використовуються в різних видах спорту, а відтак для вибору вірного варіанта потрібно розуміти його значення саме в них, навіть у межах одного виду спорту термін може мати кілька значень. Я. Писарев [10] рекомендує для вибору правильного варіанту перекладу звернути увагу на сполучуваність і традиції вживання цього терміна в даному виді спорту, а також на лінгвістичний контекст і позамовну ситуацію. Дослідник наводить наступні приклади перекладів термінів відповідно до видів спорту: apparatus – «снаряд» (спортивна гімнастика), «вправа» (художня гімнастика та багатоборство); score – «рахунок» (ігрові види спорту), «оцінка» (дзюдо), «сума балів» (легкоатлетичне багатоборство); draw – «жеребкування» (у видах спорту в яких суперника визначають цим методом), «нічия» (футбол), «постановочний кидок» або «гра» (керлінг); starting block – «стартові колодки» (легка атлетика), «стартова тумба» (плавання), heat – «заплив» (плавання), «заїзд» (гребля на байдарках та каное), «забіг» (легка атлетика), race – «забіг» (легка атлетика), «заїзд» (автоспорт), «гонка» (велоспорт, парусний спорт, автоспорт); all-around competition – «багатоборство» або «абсолютна першість» (художня та спортивна гімнастика, ковзанярський спорт); kick – «удар» або «удар ногою» (футбол, тхеквондо, кікбоксинг), «робочий рух ніг» (плавання), «викид ковзанів на фініші» (ковзанярський спорт); field goal – «результативна атака під час гри» (в багатьох видах спорту), «результативний кидок з гри» (баскетбол), «філд-гол» (американський футбол); blocked shot – «блек-шот» (баскетбол), «блокований кидок» (хокей); glove – «рукавиця» (бокс, футбол, велоспорт), «крага» (хокей, якщо це рукавиця гравця на полі) або «рукавиця-пастка» (хокей, рукавиця воротаря); freestyle – «вільний стиль» (плавання) але freestyle wrestling – «вільна боротьба», «вільний стиль» (лижний спорт) або «фрістайл» (самостійний вид лижного спорту); general manager – «генеральний менеджер (спортивного клубу)» (в хокеї, велоспорті, баскетболі), «старший тренер» або «головний тренер» (футбол).

О. Боровська [3, 53] зазначає, що у випадку коли синоніми спортивного терміна виконують функцію пояснення, або коли у мові перекладу існує синонім до терміна іншомовного походження (голкіпер – воротар, форвард – нападник), можливості перекладача не обмежені.

Окрему категорію становлять спортивні терміни, полісемія яких виявляється в залежності від складу словосполучень: wrist band (напульсник), head band (повязка на голову або хедбанд), grip band (стрічка для рукоятки), top band (тасьма на прокольному краю сітки в волейболі або тенісі); combination technique (комбінація, тобто кілька виконаних один за одним прийомів в дзюдо), jump combination (каскад стрибків у фігурному катанні); free throw (штрафний кидок у баскетболі), free kick (штрафний або вільний кидок у футболі), free shot (відкритий або вільний кидок у баскетболі).

Варто звернути увагу і на лексичні одиниці, які не мають наявних ознак спортивного терміну, а відтак термінологічних властивостей набувають лише в контексті: podium – «трибуна» (місце для розміщення глядачів під час змагань) або «п'єдестал пошани» (на церемонії нагородження); runway – «злітна смуга» (авіація) але «зона розбігу» (легка атлетика); rally – «мітинг» (у суспільно-політичному значенні) але «посплідовність одного чи більше ударів» (теніс); to clear the ball – «винести м'яч» але «відбити м'яч подальше від воріт»; postman – «листоноша» але «центровий» (баскетбол); offense – «правопорушення» але «напад» (ігрові види спорту); travelling – «подорож» але «пробіжка» (вид порушення в баскетболі та гандболі); icing –

«обледеніння» але «проброс» (хокей); a tie – «краватка» але «нічия»; defeat – «поразка» (іменник) але «перемога» (дієслово).

Т. Іщенко [8, 269] підіймає питання про особливості перекладу «політкоректних» евфемізмів-словосполучень, у контексті збільшення їх кількості в англійській фаховій мові спорту, внаслідок інтеграції спорту інвалідів в олімпійський спорт («physically disabled athlete» замість «invalid», «intellectually disabled athlete» замість «mentally ill», «aurally inconvenienced athlete» замість «deaf», «visually impaired athlete» замість «blind») і пропонує для них варіанти перекладу, які використовуються в Національному параолімпійському комітеті України (спортсмен-інвалід з ураженнями опорно-рухового апарату, спортсмен-інвалід з вадами інтелекту, спортсмен-інвалід з вадами слуху, спортсмен-інвалід з вадами зору).

Внаслідок проведеного дослідження можемо сформулювати певні положення, необхідні при перекладацькій роботі з текстами спортивної тематики наукового, офіційно-ділового та публіцистичного стилів, які передбачають: цілісну (збереження єдності змісту і форми на новій мовній основі), достовірну й точну (рівноцінність передачі інформації) передачу змісту оригіналу з дотриманням стилістичних та емоційних особливостей авторського стилю засобами іншої мови; акцентацію уваги перекладача на аспекти в яких наявні лексико-семантичні та структурні відмінності між мовою оригіналу і перекладу, що вимагає перебудови структури синтаксису речення або застосування лексико-семантичних трансформацій; переклад епітетів, які у кожному окремому тексті мають власну суб'єктивну оціночність, метафор, стилістичних порівнянь метонімії, образних виразів та алюзій; специфічних методів при перекладанні спортивної термінології; оновлення перекладачем власної словникової бази, оскільки розвиток і впровадження нових термінологічних понять відбувається безперервно, відповідно до виникнення нових видів спорту та змін термінології у фізичній культурі.

Наукова новизна статті полягає у дослідженні та аналізі стилістичних особливостей перекладу тексту спортивної тематики різних стилів мовлення та виявленні специфіки перекладацької діяльності.

Висновки. У результаті проведеного дослідження різновидів текстів спортивної тематики у контексті стилістичних особливостей відповідно до їх категоризації, виявлено специфічні особливості перекладу з англійської на українську мову, відповідно до граматичних, лексичних, стилістичних та інших характеристик. Розглянуто особливості наукового, офіційно-ділового та публіцистичного стилю і сформульовано головні завдання, принципи й методи перекладацької діяльності відповідно до стильової приналежності текстів спортивної тематики. Проаналізовано особливості спортивної термінології та виявлено пріоритетні методи перекладу.

Література

1. Алексеев А. В. Перевод аббревиатур и акронимов в официальных текстах олимпийской тематики. *Современные наукоёмкие технологии*. 2013. № 7. С. 75–82.
2. Антонівська М. О. Головні особливості функціонування та перекладу метафор у сфері публіцистичного дискурсу. *Молодий вчений*. 2016. № 4.1 (31.1). С. 19–23.
3. Боровська О. Проблеми перекладу спортивної термінології. *Молода спортивна наука України*. 2008. Т. 1. С. 51–55.
4. Брандес М. П. *Стилистический анализ*. Москва : Высшая школа, 1971. 200 с.
5. Гуреева Е. И. *Спортивная терминология в лингвокогнитивном аспекте : дис. ... кандидата филол. наук / Челябинский государственный университет*. Челябинск, 2007. 175 с.
6. Закон України Про фізичну культуру і спорт : прийнятий 18 черв. 1999 року № 770 *Державні нормативні акти з охорони праці (ДНАОП) Законодавча база*: [сайт]. URL : <https://dnaop.com/html/41098/doc-zakon-ukrajini-pro-fizichnu-kulutyuru-i-sport>. – (дата звернення 10.02.2018).
7. Зиборов С. И. *Метафоры спорта в современной англоязычной прессе* [pdf]. Белгород, 2016. 65 с. URL : <http://nauchkor.ru/pubs/metafory-sporta-v-sovremennoy-angloyazychnoy-pressе-5a4032817966e104c6a3e8e4> (дата обращения 10 февраля 2018).
8. Іщенко Т. В. Деякі особливості перекладу фахових текстів спортивної тематики. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2014. № 1 (7). С. 265–270.
9. Комар О. С. *Організація творчої роботи студентів із заголовками автентичних спортивних текстів (прагматичний аспект)* [pdf]. URL: <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/1190/1/Робота%20із%20заголовками%20текстів.pdf> (дата звернення 14.02.2018).
10. Писарев Я. А. Перевод многозначных спортивных терминов с английского языка на русский язык. *Современные научные исследования и инновации*. 2014. № 11. Ч. 3. URL: <http://web.snauka.ru/issues/2014/11/40947> (дата обращения 11.02.2018).
11. Сердобинцев Н. Я. Структура стиля и структура стилистики. *Основные понятия и категории лингвостилистики*. Пермь, 1982. С. 61–71.

References

1. Alekseev, A.V. (2013). Perevod abbreviatur i akronimov v ofitsial'nykh tekstakh olimpiiskoi tematiki [Translation of abbreviations and acronyms in the official texts of the Olympic subject] *Sovremennye naukoemkie tekhnologii*, no. 7, pp. 75–82 [in Russian].
2. Antonovskaya, M. O. (2016). The main features of the functioning and translation of metaphors in the field of journalistic discourse. *Molodyi vchenyi [Young Scientist]*, no. 4.1, pp. 19–23 [in Ukrainian].
3. Borovskaya, O. (2008). Problems of the translation of sports terminology. *Moloda sportyvna nauka Ukrainy [Young sports science of Ukraine]*, vol. 1, pp. 51–55 [in Ukrainian].
4. Brandes, M. P. (1971). *Stylistic Analysis*. Moskva : Vysshaya shkola [in Russian].
5. Gureyeva, E. I. (2007). *Sports terminology in the linguo-cognitive aspect*. Candidate's thesis. Chelyabinsk State University [in Russian].
6. Law of Ukraine On Physical Culture and Sport from June 18, 1999, № 770. *Derzhavni normatyvni akty z okhorony pratsi (DNAOP) Zakonodavcha baza* [online] Available at: <https://dnaop.com/html/41098/doc-zakon-ukrajini-pro-fizichnu-kulyturu-i-sport> [in Ukrainian].
7. Zyborov, S. I. (2016). *Sports metaphors in the modern English-language press* [pdf] Belgorod. Available at : <http://nauchkor.ru/pubs/metafory-sporta-v-sovremennoy-angloyazychnoy-presse-5a4032817966e104c6a3e8e4> [in Russian].
8. Ishchenko, T. (2014). Some features of translation of professional texts of sports subjects. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelia [Bulletin of the University of Dnipropetrovsk named after Alfred Nobel]*, no. 1, pp. 265–270 [in Ukrainian].
9. Komar, O. S. (2013). *Organization of students creative work with headings of authentic sports texts (pragmatic aspect)* [pdf] Available at : [http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/1190/1/Work% 20 of the% 20subscriptions% 20texts.pdf](http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/1190/1/Work%20of%20the%20subscriptions%20texts.pdf) [in Ukrainian].
10. Pisarev, Y. A. (2014). 'Translation of multivalued sports terms from English into Russian'. *Sovremennye nauchnye issledovaniya i innovatsii [Contemporary scientific research and innovations]*, [online] no. 11, part 3. Available at : <http://web.snauka.ru/issues/2014/11/40947> [in Russian].
11. Serdobintsev, N. Ya. (1982). Structure of style and structure of stylistics. *Osnovnye ponyatiya i kategorii lingvostilistiki [Basic concepts and categories of linguistic studies]* [in Russian].